ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 18.12.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

271.

Zákon

zo dňa 1. decembra 1948

o úľavách v plnení niektorých záväzkov, ktoré znely na ríšske marky.

Národné shromaždenie republiky Československej usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1.

(1) Nárok na úľavy v plnení podľa tohto zákona majú dlžníci peňažných záväzkov, ktoré vznikly pred 10. októbrom 1938 v československých korunách, neboly dňom 1. augusta 1945 ešte celkom splatené a

a) boly zaistené záložným právom na nehnuteľnostiach v území krajiny Českej alebo Moravskosliezskej alebo Slovenska, obsadenom v roku 1938 Nemeckom (ďalej len „pohraničné územie“), alebo aspoň boly podložené dlžobným úpisom, ktorý obsahuje dohovor o pravidelných splátkach a má náležitosti potrebné na to, aby sa podľa neho mohol taký záväzok na spomenutých nehnuteľnostiach záložným právom zaistiť, alebo

b) dlžníkom je okres alebo obec alebo iná verejnoprávna korporácia so sídlom v pohraničnom území,

ak boly podľa predpisov okupačnej moci premenené na ríšske marky v pomere 1 Kč = 12 fenigov alebo síce v pomere 1 K(Ks) = 10 fenigov, avšak dlžníkovi sa uložilo uhradiť kapitálové vyrovnanie (ods.2), a ak sa majú plniť v korunách podľa dekrétu prezidenta republiky zo dňa 2. augusta 1945, č. 36 Sb., o plnení záväzkov, znejúcich na ríšske marky, po prípade podľa zákona zo dňa 11. júna 1947, č. 118 Sb., o plnení záväzkov, znejúcich na ríšske marky na Slovensku a v pomere medzi krajinami Českou a Moravskosliezskou a Slovenskom, alebo ak sa uložilo dlžníkovi uhradiť kapitálové vyrovnanie, bez toho, že by záväzok bol premenený na ríšske marky.

(2) Kapitálovým vyrovnaním sa v tomto zákone rozumie suma vo výške 20% záväzku podľa stavu k 1. októbru 1940, ktorú boli dlžníci povinní uhradiť podľa predpisov okupačnej moci Zemskej banke a žírovému ústrediu v Liberci ako správcovi pohľadávok z kapitálového vyrovnania do vernej ruky.

(3) Úľavy v plnení podľa tohto zákona sa nevzťahujú

a) na záväzky, pri ktorých došlo po premene na ríšske marky alebo po uložení povinnosti uhradiť kapitálové vyrovnanie na prevzatie dlhu pri scudzení obťaženej nehnuteľnosti;

b) na záväzky, pri ktorých je veriteľom tuzemský peňažný ústav (peňažný podnik), počítajúc v to i tuzemské filiálky cudzozemských peňažných ústavov (peňažných podnikov), a dlžníkom osoba, ktorej majetok bol konfiškovaný podľa dekrétu prezidenta republiky zo dňa 21. júna 1945, č. 12 Sb., o konfiškácii a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov českého a slovenského národa, alebo podľa dekrétu prezidenta republiky zo dňa 25. októbra 1945, č. 108 Sb., o konfiškácii nepriateľského majetku a Fondoch

národnej obnovy, alebo podľa nariadenia Slovenskej národnej rady zo dňa 23. augusta 1945, č. 104 Sb. n. SNR, o konfiškácii a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa, v znení nariadenia Slovenskej národnej rady zo dňa 14. mája 1946, č. 64 Sb. n. SNR, a zo dňa 19. decembra 1947, č. 89 Sb. n. SNR.

§ 2.

(1) Ak bol peňažný záväzok, na ktorý sa vzťahujú úľavy v plnení podľa § 1, premenený podľa predpisov okupačnej moci na ríšske marky v pomere 1 Kč = 12 fenigov, je veriteľ povinný

1. sľaviť z ostatku dlžného ku dňu vyhlásenia tohto zákona jednu šestinu,
2. pripísať dlžníkovi k dobru bezúročne jednu šestinu z úhrnu súm, ktoré zaplatil na záväzok odo dňa jeho premeny na ríšske marky do dňa vyhlásenia tohto zákona; jedna ríšska marka sa pritom počíta za desať korún.

(2) Suma, pripísaná dlžníkovi k dobru podľa ustanovenia odseku 1, č. 2, sa použije na zúročenie a splácanie záväzku; prípadný zvyšok v prospech dlžníka, pokiaľ vyplýva z platieb, vykonaných v starých platidlách alebo v markách, sa vyúčtuje, ak je veriteľom peňažný ústav (peňažný podnik), ako viazaný vklad podľa § 7 dekrétu prezidenta republiky zo dňa 19. októbra 1945, č. 91 Sb., o obnovení československej meny. Iný veriteľ je oprávnený vyrovnať taký zvyšok prevodom zo svojho viazaného vkladu na viazaný vklad dlžníkov alebo cennými papiermi Likvidačného fondu menového (§ 10 zákona zo dňa 2. júla 1947, č. 141 Sb., o Likvidačnom fonde menovom) v menovitej hodnote.

§ 3.

(1) Ak bol peňažný záväzok, na ktorý sa vzťahujú úľavy v plnení podľa § 1, premenený podľa predpisov okupačnej moci na ríšske marky v pomere 1 K (Ks) = 10 fenigov a pritom dlžníkovi uložené uhradiť kapitálové vyrovnanie, alebo ak sa uložilo dlžníkovi uhradiť kapitálové vyrovnanie, bez toho, že by záväzok bol premenený na ríšske marky, je veriteľ povinný

1. sľaviť z ostatku, dlžného ku dňu vyhlásenia tohto zákona, toľko percent, koľko robí kapitálové vyrovnanie zo záväzku, spojeného s kapitálovým vyrovnaním,
2. pripísať dlžníkovi k dobru bezúročne
   a) rovnaký percentový podiel ako pri č. 1 z úhrnu súm, ktoré zaplatil na záväzok, spojený s kapitálovým vyrovnaním do dňa vyhlásenia tohto zákona,
   b) osobitný úrok s prípadným príslušenstvom z kapitálového vyrovnania od 1. októbra 1940 do dňa, od ktorého boly úroky počítané už zo záväzku, spojeného s kapitálovým vyrovnaním, pokiaľ bol dlžník za tento osobitný úrok s prípadným príslušenstvom zaťažený a pokiaľ ho do dňa vyhlásenia tohto zákona zaplatil;

   jedna ríšska marka sa pritom počíta za desať korún.

(2) Ak nezaplatil dlžník osobitný úrok s prípadným príslušenstvom [odsek 1, č. 2, písm. b)] celkom alebo zčasti, zrazí sa z ostatku, dlžného ku dňu vyhlásenia tohto zákona, nezaplatená časť a z ostatku sa počíta sľava podľa odseku 1, č. 1; jedna ríšska marka sa pritom počíta za desať korún.

(3) O sumách, pripísaných dlžníkovi k dobru podľa odseku 1, č. 2, platí ustanovenie § 2, ods. 2.

§ 4.

Ak sa pre pohľadávku z kapitálového vyrovnania ako takú zapísalo v pozemkovej knihe záložné právo, stačí na jeho výmaz prosté osvedčenie peňažného ústavu (peňažného podniku), že dlžníkovi poskytol úľavu podľa § 3, ods. 1.

§ 5.

Od poplatkov sú oslobodené:

1. výmazné osvedčenia na sumy, o ktoré bolo pri peňažných záväzkoch účastných na úľavách podľa § 1 v dôsledku premeny záväzku na ríšske marky, zapísané v pozemkovej knihe viac, než robil pôvodný záväzok v korunách,
2. osvedčenia, uvedené v § 4,
3. pozemnoknižné žiadosti o výmaz súm, uvedených pod č. 1 a pohľadávok z kapitálového vyrovnania (§ 4).

§ 6.

(1) Tuzemské peňažné ústavy (peňažné podniky), počítajúc v to i tuzemské filiálky cudzozemských peňažných ústavov (peňažných podnikov), sú oprávnené previesť na likvidačný fond menový ako pohľadávku voči Nemeckej ríši podľa § 3, ods. 2, písm. a) zákona č. 141/1947 Sb. sumy, ktoré boly dlžníkom sľavené a pripísané k dobru

1. podľa ustanovenia § 2, ods.1,
2. podľa ustanovenia § 3, ods. 1 alebo 2, tu však len vtedy, ak kapitálové vyrovnanie uhradily preddavkove za dlžníkov Zemskej banke a žírovému ústrediu v Liberci alebo ak pohľadávka z kapitálového vyrovnania na nich právom prešla; ak uhradily uvedenému ústavu len časť kapitálového vyrovnania, prevedú na Likvidačný fond menový pomerný diel súm, dlžníkovi sľavených a k dobru pripísaných.

(2) Ak postúpil peňažný ústav (peňažný podnik) pohľadávku po 4. máji 1945, avšak pred vyhlásením tohto zákona inému peňažnému ústavu (peňažnému podniku) a tento ústav (podnik) na ňu poskytne dlžníkovi úľavy podľa § 2 alebo § 3, je postupujúci ústav (podnik) povinný vrátiť tomuto ústavu (podniku) z úplaty, prijatej za postúpenie pohľadávky, sumu úľav, pokiaľ by bol o ňu obohatený.

§ 7.

(1) Z vkladov v peňažných ústavoch (peňažných podnikoch) na vkladné (sporiteľné) knižky, vkladné listy alebo bežné účty, ktoré vznikly pred 10. októbrom 1938, znely pôvodne na koruny československé, boly premenené na ríšske marky v pomere 1 Kč = 12 fenigov a v deň vyhlásenia tohto zákona ešte trvajú, sa sráža, pokiaľ pohľadávka z vkladov k tomuto dňu stačí, jedna šestina z markovej pohľadávky vkladateľovej ku dňu premeny na ríšske marky; pritom sa jedna marka počíta za desať korún.

(2) Ustanovenie predchádzajúceho odseku platí obdobne o vkladoch, ktoré boly v čase neslobody prevedené na peňažné ústavy (peňažné podniky) v pohraničnom území peňažnými ústavmi (peňažnými podnikmi) v ostatnom území krajín Českej a Moravskosliezskej a boly prepočítané v pomere 1 K =12 fenigov alebo sa poskytol na ne Zemskou bankou a žírovým ústredím v Liberci príplatok 2 fenigy na jednu korunu.

§ 8.

Sumy, srazené podľa § 7, ako i sumy, ktoré po 4. máji 1945 došly alebo ešte dôjdu Zemskej banke a žírovému ústrediu v Liberci v likvidácii na pohľadávky z kapitálového vyrovnania, pripadajú Likvidačnému fondu menovému.

§ 9.

O dohľade nad zachovávaním ustanovení §§ 6 a 8 platí obdobne ustanovenie § 29 zákona zo dňa 11. apríla 1946, č. 92 Sb., o viazanom devízovom hospodárstve, v znení zákona zo dňa 19. júla 1948, č. 184 Sb.

§ 10.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho ministri spravodlivosti a financií.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Čepička v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.